

Lifelong Learning Programme

Education and Culture DG

Европейска програма 'Учене през целия живот'

Земеделска професионална гимназия, гр.Сандански стъпи на португалска земя

През месец ноември- от 18 до 22- екип от трима педагози от ЗПГ''Кл.Тимирязев'' гр.Сандански посети Влия Реал Санто Антонио- малък град с около 19000 жители. Градът, в който се проведе първата среща на 10^{те} страни, участници в проект „Вълшебни тухли за европейско гражданство'', е център на община в област Алгарве, Португалия. Възникнал е през 17 век на левия бряг на река Гуадиана, която е естествена граница между Португалия и Испания. В края на 19 век градът е бил център за производство на консерви от сардина и риба тон, а пристанището е било заето с кораби, които плават по река Гуадиана. Днес той все още е процъфтяваща община, чийто основен поминък е свързан с риболова, селското стопанство и туризма.

Училището, домакин на срещата по проект „Вълшебни тухли за европейско гражданство'', познато ни под името Agrupamento de Escolas de VRSA, се оказва група от училищата, като най-голямото, в което се обучават ученици от 5. до 12. клас, се намира в града, в който бяхме настанени. Останалите две – начално и основно училище- се намират в съседен град с име Вилия Нова Каселя. Трите училища се управляват от борд. В него участват директорът и ръководителите на различни направления- предучилищно и начално направление, езици, социални и хуманитарни науки, математика и експериментални науки, технологично направление, координатор на класовете във всяко училище, координатор по професионално обучение, педагогически съветник, координатор по оценяването, координатор за разработка и управление на проекти и координатор за работа с деца със СОП. Всяко направление включва няколко учебни дисциплини и начинът на организация и взаимодействие между учителите в тях много наподобява на българските методически обединения. Разликата е в това, че ръководителите на тези направления в португалските училища са с по-малък норматив преподавателска дейност. Така те имат възможност да наставяват и подпомагат другите учители, както и да организират методическата работа. Силно впечатление ни направи непедagogическият персонал в училищата, който извършва различни административни услуги като размножаване на тестове и

други учебни материали. Интересна е организацията на столовото хранене за учители и за ученици. За да заплати своя обяд, ученикът не използва пари в брой. Той има електронна карта, заредена с необходимите за месеца средства. Картите на деца от социално слаби семейства се зареждат от общината. Учениците от началния курс се хранят безплатно, останалите заплащат 1.46€, а учителите – 4.10€. Цената на храната на учениците и учителите е формирана без печалба и се регулира от Министерството на образованието. Училищата разполагат с добре оборудвани библиотеки, в които има компютри, различни видове учебни ресурси – на хартиен и дигитален носител, материали за извънкласна дейност и игри за отдых и развлечение.

Броят на учениците в училищата е около 1300, а персоналът е над 200. По време на обиколката на училищата видяхме добре оборудвани кабинети по общообразователните предмети / с мултимедийни проектори, компютър и интерактивна дъска/, лаборатории и кабинети по практическо обучение. На всеки етаж е обособена стая за отдых на учителите и е отделено място за съхраняване на учебни пособия и лични вещи. Особено ни впечатлиха различните функции, изпълнявани от помощния персонал, който освен за почистването, отговаря за реда и дисциплината по време на учебния ден. Във всеки коридор е оформена малка рецепция. Когато даден ученик нарушава дисциплината и бъде отстранен от учебния час, той се поема от персонала в коридора и бива изпратен към специален офис за обслужване на ученици. В този офис учителите работят по график. Те изслушват провинилия се ученик и търсят причините за неговото поведение. Подкрепят го и го насърчават той да се промени. Освен това училището разполага с кабинет по сексуално здравно образование. Там също се работи по график като в определен ден кабинетът се обслужва от медицинско лице.

По време на първия ден от нашата визита имахме възможност да обядваме в училищния център по ресторантьорство. Опитахме вкусните ястия и коктейли, приготвени от ученици. Следваше приветствие от местната власт в кметството на града и разходка по старата част на Виля Реал Санто Антонио. Посещението в музея на консервата ни запозна с историята на риболова и консервирането в района на реката Гуадиана.

Денят ни продължи с посещение на основното училище във Виля Нова де Касела. Богата програма от традиционни песни и танци ни достави удоволствие, вълнуваща бе срещата ни с четирима ученици - българи, живеещи с родителите си в Португалия. Денят ни завърши с посещение в Касела Вела – малко селище на брега на Средиземно

море с красиви къщи в мавритански стил, черква и крепост, от която наблюдавахме прекрасни панорамни гледки и залеза на слънцето.

През втория ден започнахме същинската работа по проекта. Координаторът на проекта, Симона Сасчини, припомни на всички планираните дейности и отговорности по проектното предложение. Представена и обсъдена бе структурата на уебсайта на проекта и бе уточнен неговия адрес <http://www.magicbricks.eu/>. Всички заедно обсъдихме датите на следващите срещи. Използвайки фейсбук страницата на проекта, още преди самата среща успяхме да запознаем всички партньори с резултатите от проведения в нашето училище конкурс за изработка на лого на проекта. За да има равнопоставеност между всички ученици, на срещата се взе решение срокът за изработка на логото да бъде удължен до края на м. януари, проектите да бъдат публикувани в сайта и изборът да стане чрез онлайн гласуване. Българският екип представи своите идеи за реализиране на играта „Гражданите”, а унгарският демонстрира игра, в резултат на която се получи вълшебна стена, свързваща ключовите думи за проекта като сътрудничество, култура, различие, сходство, приятелство с герба на всяка една от страните.

След обяда в малко ресторантче на самия плаж на селището Монте Гордо, включващ морски дарове и рибни деликатеси, посетихме град Тавира, известен с хубави сгради от 18 век, крепост и много църкви. Разгледахме археологическия музей и музея на занаятите.

Третият ден бе ден за опознаване на партньорите от разстояние. За целта всеки екип представи своя град и своето училище. Представена бе и италианската образователна система. Така добихме реална представа за училищата, с които ще работим заедно през двете години. Опознаването продължи на круиз по река Гуадиана до селцето Гуерейрос до Рио. Там ни чакаше приятна изненада- освен обяд от прясно изпечена риба на скара послушахме португалска музика наживо и танцувахме с кукли и музикални инструменти. Атмосферата стана повече от приятелска. А на финала присъствахме на Фадо вечер, на която имахме удоволствието да разберем повече за този специфичен португалски певчески жанр, съчетаващ в себе си самота, носталгия, копнеж по непостижимото и любовна мъка в съпровод на китари.

С тези чудесни впечатления, със създадените нови приятелства и с чувство на удовлетвореност от срещата ние потеглихме към дома. Ентусиазирани, още по път към Бълагрия ние започнахме да планираме срещата на партньорите по проекта в България, която ще бъде осъществена през следващата година в периода от 7 до 11 май.

Участници в първата среща по проект „Вълшебни тухли за европейско гражданство” дейност „Училищни партньорства” секторна програма Коменски, програма ‘Учене през целия живот’:

1. Емил Терзийски – директор на Земеделска професионална гимназия, Сандански
2. Дина Кирилова – координатор по проекта, учител по информатика и ИТ
3. Румяна Ханджийска – учител по Английски език

PS – Дейността се финансира по линия на Програмата за учение през целия живот. За съдържанието носят отговорност единствено авторите. Европейската комисия и Националната агенция не поемат отговорност за начина, по който предоставената информация може да бъде използвана.